

QUÈ CAL SABER?

DE VIRUS I PIRATES

La Neoloteca¹ del TERMCAT és una mostra del fet que, per a designar conceptes nous, en molts casos no cal inventar paraules, perquè la llengua ja compta amb mots que poden ésser adequats per al nou concepte. Al costat de neologismes recents, hi trobem moltes paraules conegudes a les quals hom ha donat un nou significat.

En l'àmbit de les **telecomunicacions**, la **informàtica** i la **Internet** (fixeu-vos en el gènere femení d'aquest nom) són de les que més neologismes introdueixen en el llenguatge.² Des de fa un quant temps sentim parlar amb molta freqüència de **virus «informàtics»**. El terme fa referència a programes que es comporten com els **virus «biològics»**, és a dir que «**infecten**» els ordinadors, als quals causen trastorns que poden ésser més o menys greus. Com els altres **virus**, es transmeten per contagi, que, abans de la gran irrupció d'**Internet**, era lent, perquè es feia a través dels **disquets**, les **memòries USB** (no **pen drives*) o mitjançant els **ordinadors** de les xarxes internes d'empreses o institucions. Actualment, però, **Internet** fa possible que qualsevol **virus informàtic** s'escampi per tot el món al cap de poques hores d'haver estat creat. (També els **virus humans** poden dispersar-se avui dia molt més ràpidament gràcies a l'augment de les migracions i a la rapidesa dels mitjans de transport actuals.)

El TERMCAT defineix **troià** o **cavall de Troia**³ com un **programa maliciós** (angl. *malware*) «amb una funció aparentment útil però amb funcions addicionals amagades que faciliten l'accés no autoritzat a un sistema i el fan vulnerable», tal com els grecs empraren un cavall de fusta gegant per a entrar a la ciutat de **Troia**. És un dels diversos mitjans que usen els **furoners** —terme que fins ara no ha fet gaire fortuna— o **hackers**, i els **pirates**. Un **furoner** (no **intrús*) és qui s'introdueix de manera il·legal en un sistema informàtic per demostrar-ne la vulnerabilitat i exhibir les seves habilitats. La finalitat del **pirata** (en angl., *cracker*), en canvi, és produir un perjudici en el sistema informàtic on s'introdueix o treure'n un profit. També hi ha qui es dedica a **inundar** (en angl., *to spam, to flood*) les bústies electròniques amb **correu brossa** (en angl., *junk mail* o *spam*) enviant indiscriminadament un missatge a moltes adreces, sense el consentiment previ dels destinataris i generalment amb finalitat publicitària.

1. TERMCAT. CENTRE DE TERMINOLOGIA, *Neoloteca* (en línia), Barcelona, TERMCAT, 1999 (actual. 3 desembre 2020).

2. Vegeu els núm. 68, 90, 106 i 132 de QUÈ CAL SABER?

3. El 7 de març de 2018, el TERMCAT va aprovar la denominació **troià** com a sinònim preferent de la forma normalitzada **cavall de Troià** (vegeu-ne els arguments a l'entrada *troià* de la *Neoloteca*).